

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/33/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116209715
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2116209715.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a Mgr. Jozefa Mačeja vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. M., nar. XX. P. XXXX, bytom u matky, zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, matky: P. M., nar. XX. T. XXXX, bytom M., ul. X. P. XXXX/XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Dalibor Pavelka, Hlohovec, Pribinova 46 a otca: H. O., nar. XX. C. XXXX, bytom X., I. XXX/XX, zastúpeného advokátkou: JUDr. Mária Jezerská, Trnava, Hlavná 42, o návrhu otca na zmenu úpravy styku a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 30. augusta 2016 č. k. 11P/34/2016-96 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie od 2. septembra 2016 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o zmene úpravy styku otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný kalendárny týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. (matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletú v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska, súčasne obidvaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov na strane maloletej alebo z pracovných dôvodov na strane otca nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku). Rozhodnutie odôvodnil § 2 ods. 1, 2, § 360 ods. 1 CMP (Civilný mimosporový poriadok zákon č. 161/2015 Z. z.), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1 až 3, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2, § 331 ods. 1, § 332 ods. 1, § 333 a § 334 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.), § 24 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, § 36 ods. 1 ZoR (zákon o rodine č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil opodstatnenosťou návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý sa domáhal predbežnej úpravy styku s maloletou dcérou, vzhľadom na ostatnú úpravu styku rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 19P/86/2013-114 z 23. februára 2015. Týmto rozhodnutím bol upravený styk otca s maloletou v konkrétnych termínoch v roku 2015 a 2016, v dobe od 9.00 hod. do 18.00 hod. nasledujúceho dňa (aj s prenocovaním), pričom úprava styku končila dňom 1. septembra 2016. Súčasne bol upravený styk počas vianočných sviatkov, veľkonočných sviatkov, ako aj letných prázdnin. Matke bola uložená informačná povinnosť o zdravotnom stave maloletej a iných dôležitých udalostiach života, ako i obidvom rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v trvaní dvoch rokov v intervaloch podľa doporučenia psychológa, s cieľom zlepšiť komunikáciu medzi rodičmi ohľadom výchovy maloletej a starostlivosti o ňu, eliminovať negatívne ovplyvňovanie maloletej rodičmi vo vzťahu k druhému rodičovi. Maloletá od 1. septembra 2016 navštevuje 1. ročník základnej školy v M.. Súd prvej inštancie zdôraznil, že otec má vo vzťahu k maloletému dieťaťu rovnaké rodičovské práva a povinnosti ako matka a je dôležité, aby obidvom rodičom bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dieťaťu, čo je možné za predpokladu realizácie styku, bez jeho bezdôvodného zamedzovania druhým z rodičov. V záujme zdravého vývoja

maloletej je nevyhnutné zachovať si vzťah k otcovi ako k najbližšej osobe v jej živote, tento vzťah rozvíjať a preto je úprava styku otca s dieťaťom dôležitá. Zo správania matky vyplýva, že nebude ochotná umožniť styk otca s maloletou bez úpravy súdnym rozhodnutím, aj vzhľadom na jej návrh na zúženie styku v danom konaní (na každú páru nedeľu od 10.00 hod. do 15.00 hod.), ako aj jej postoj k otcovi, zhodnotený v záveroch znaleckého posudku (súdného znalca PhDr. A. Benkoviča, vypracovaného v konaní sp. zn. 19P/86/2013), v zmysle ktorého matka prechováva výrazne negatívne postoje k otcovi maloletej, ktorými negatívne kontaminuje dieťa, čo sa prejavuje v intermitentnej vzťahovej väzbe dieťaťa k otcovi. Matka nie je schopná konštruktívneho rozhovoru s otcom, má tendenciu, ale aj reálne produkuje o otcovi maloletej degradujúce tvrdenia, majúce za cieľ narušiť vzťahovú väzbu otca a dieťaťa. V záujem maloletej je zabezpečiť pravidelný styk s otcom, ktorý je potrebný pre zdravý citový a celkový psychický vývin. Nebolo osvedčené, že maloletej stretávanie s otcom neprospieva. Súd prvej inštancie poukázal na výsledky prešetrenia pomerov u otca, prostredníctvom opatrovníka dieťaťa, z ktorého písomnej správy z 3. augusta 2016 vyplynulo, že býva s rodičmi v mestskom sociálnom byte. Bývanie je veľké a priestranné, pozostávajúce z troch veľkých izieb, kuchyne a sociálneho zariadenia. V byte bol poriadok a čisto. Maloletá má svoj kútik, kde má veľa hračiek, tabuľu na kreslenie, písanie a vlastné lôžko. Rozprávali sa aj s maloletou, ktorá sa vyjadřila, že u otca je jej dobre, má všetko čo potrebuje, nie je hladná, vie si vypýtať, hygienu dodržiava, otec má peknú kúpeľňu, umýva sa každý deň. K otcovi chce chodiť naďalej, aj keď bude chodiť do školy. Je pravda, že pri otcovi býva veľa rómskych spoluobčanov, ale matka vedela, kde otec býva a maloletá sa s nimi nekontaktuje. S otcom si vždy urobia program a zdržiava sa mimo bydliska. Otec má pre maloletú vhodné podmienky aj na prespávanie. Vie pre dcéru zabezpečiť, čo potrebuje a zodpovedá jej veku. Podľa záveru správy maloletá má otca rada a nebolo by v jej prospech, keby sa nemohol rozvíjať ich vzťah a rodinné väzby. Z uvedenej správy vyplynul aj názor maloletej na stretávanie s otcom, z ktorého je zrejme, že u otca je o ňu postarané, neodmieta ho a chce sa s ním naďalej stretávať. Súd prvej inštancie zachoval rozsah styku podľa ostatnej úpravy (dva dni s jedným prenocovaním). Pre širšiu úpravu styku navrhovanú otcom (na dve noci) vzhľadom na potrebu vykonania ďalšieho dokazovania. Otec pracuje v štvorzmennej prevádzke, preto sa prirodzene môže stať, že nebude môcť realizovať niektorý z určených termínov styku (každý páry kalendárny týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedeľe do 18.00 hod.), avšak spôsob úpravy styku ako v ostatnom rozhodnutí z dôvodu školských povinností maloletej už nebol možný. Otcovi bola súčasne stanovená povinnosť najneskôr 24 hodín pred určeným termínom styku oznámiť matke nemožnosť jeho realizovania z dôvodu pracovných povinností. Rovnako matka je povinná oznámiť závažné dôvody na strane maloletej, pre ktoré sa nebude môcť realizovať styk. Argument matky týkajúci sa okolia bydliska otca vyhodnotil súd prvej inštancie ako irelevantný, pretože na rovnakom mieste otec býval aj počas skoršej úpravy styku, tieto podmienky boli uznané za vhodné, keď po výsluchu znalca v predchádzajúcom konaní matka s prespávaním súhlasila. Správu z psychologického vyšetrenia predloženého matkou súd prvej inštancie hodnotil s prihliadnutím na skutočnosť, že bola vypracovaná na základe žiadosti matky a vychádza výlučne z jej informácií, podaných bez otca a preto môže byť neobjektívna. Z tejto správy nemožno v žiadnom prípade vyvodit' negatívny vzťah maloletej k otcovi, keďže práve čiernobiele vnímanie môže byť výsledkom priameho i nepriameho ovplyvňovania maloletej voči otcovi matkou. Psychologička v správe nenavrhol zúženie styku dieťaťa s jej otcom, odporúčala len stretávanie s ním v pravidelných intervaloch a prihliadať na postoj maloletej (uznesením o neodkladnom opatrení bolo uvedené naplnené). Vzhľadom k tomu, že nedošlo k odcudzeniu medzi otcom a maloletou, bolo nariadené neodkladné opatrenie, upravujúce stretávanie otca s dieťaťom v nevyhnutnom rozsahu do právoplatného rozhodnutia vo veci samej o úprave styku. Vzhľadom na charakter konania, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nebol viazaný návrhom otca, preto nebolo potrebné osobitne rozhodovať o prevyšujúcom návrhu otca.

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka, navrhujúc jeho zmenu zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alternatívne zmenu zúžením rozsahu stretávania otca s maloletou, každú páru nedeľu v čase od 10.00 hod. do 15.00 hod.. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a nesprávnymi skutkovými zisteniami, ku ktorým dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov. Matka stretávanie otca s maloletou nikdy nemarila. Takýto záver nevyplýva z jej konania alebo postoja k otcovi. Súd prvej inštancie uviedol, že je viac než pravdepodobné neumožňovanie styku s dieťaťom, nešpecifikoval však ako dospel k takémuto záveru. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa vyžaduje riadne a bez pochybností osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov, preto je napadnuté rozhodnutie svojvoľné a nepreskúmateľné. Návrh matky nie je možné realizovať ako návrh na zúženie styku, ale nový návrh na úpravu režimu stretávania. Z uvedeného teda vyplýva vôľa matky stretávanie umožniť. Poukaz na závery znaleckého posudku je irelevantný, keďže bol vyhotovený pred dva a pol rokmi a nemôže byť riadnym podkladom pre nariadenie neodkladného

opatrenia. Naopak negatívny postoj má otec k matke, ktorý kontaminuje maloletú a obohacuje tým jej slovnú zásobu. Za účelom zhodnotenia negatívnych vplyvov matka navrhla, aby odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z výsluchu maloletej na pojednávaní 22. septembra 2016, keď maloletá po návštevách u otca opakovane hovorila ako ju otec s jeho rodičmi navádzali k tomu ako má vypovedať na súde a čo hovoriť. Súd prvej inštancie vychádzal zo starého a irelevantného znaleckého posudku, nezohľadňujúc aktuálnu správu psychologičky z 20. júna 2016. Zo záverov znaleckého posudku a zo správy psychologičky prevzal len tie skutočnosti, ktoré svedčili v prospech nariadenia neodkladného opatrenia, bez prihliadnutia k širšiemu kontextu. Súd prvej inštancie mohol zistiť postoj maloletej zo správy opatrovníka z 3. augusta 2016. Podľa slov maloletej sa jej príslušná pracovníčka opýtala, kde jej je lepšie (či doma alebo u otca), na čo maloletá odpovedala, že doma. Žiadne ďalšie otázky na maloletú nesmerovali. Je otázne ako sa táto pracovníčka dopracovala k ďalším uvádzaným vyjadreniam maloletej. Ak by sa aj bola dotazovala dieťaťa na veci, ktoré sú predmetom správy, na takéto vyjadrenie by nebolo možné prihliadať, ak bolo vykonané za prítomnosti otca, pred ktorým sa maloletá bojí povedať čo si myslí. Vyplýva to z toho, že otec maloletú podľa jej slov niekoľkokrát udrel a preto sa mu bojí odporovať. Matka poukazovala na závadnosť prostredia, v ktorom sa má realizovať stretávanie, brániace takej úprave styku, že maloletá bude u otca prespávať. Matka má informácie od miestnych obyvateľov, že v okolí domu otca sú každodenné výtržnosti a páchaná trestná činnosť, ktorá má za následok opakované výjazdy príslušníkov polície. Maloletá po príchode od otca hovorí čo sa okolo domu deje a ako sa tam bojí. V rámci predchádzajúceho súdneho konania sa táto skutočnosť vôbec neskúmala, predmetom skúmania zo strany opatrovníka bolo len prešetrenie pomerov v dome otca. Je preto dôležité, aby sa súd uvedenými skutočnosťami zaoberal. Pre prípad, že by mal súd preukázanú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, matka nebude mať výhrady s určením stretávania za účelom stanovenia pevného režimu. Otec vozí maloletú čoraz častejšie po určenom čase, bez súhlasu matky dal maloletej vyhotoviť pas a vycestoval s ňou na niekoľko dní do zahraničia. Matka nesúhlasí s prespávaním dieťaťa u otca, pretože takto realizované stretávanie má na maloletú výhradne negatívny vplyv, čo zaznamenalo viacero osôb, vrátane trénerky či učiteľiek v škôlke a to od momentu, kedy musela prvýkrát nútene odísť k otcovi prespať. Pred odchodom k otcovi maloletá hystericky plače, trieska sa o zem a prosí matku, aby to zariadila tak, aby nemusela ísť. Keď príde od otca, nevie sa od matky odtrhnúť. Za najpodstatnejší dôkaz matka označila výsluch maloletej, ktorý bude elementárnym dôkazom objektívneho zistenia najlepšieho záujmu maloletej.

Na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 22. septembra 2016 bola vypočutá maloletá dcéra účastníkov konania, ktorá uviedla, že bola s tatinom na grilovačke, bolo tam zle, u nich je jej stále zle, lebo sa tam cigáni raz pohádali a ani okolo domu nechodí. U tatina sa jej spáva zle, lebo vždy večer plače do vankúša za maminou. On to nepočuje, ona mu to nepovie, lebo jej povedal, že keď bude plakať, dá jej facku, už jej ju dal dvakrát aj viac, ešte minulý rok, za nič, nepovedal za čo to je. U tatina nikto nebýva, niekedy tam prídu jeho netere, ktoré sú staršie od nej, dospelé, nechodia do školy, s nimi sa nehra. Oco večne sedí pri telke a pozerá. Sú tam aj babka a dedko, tiež sa nehrajú. Boli s tatinom na výlete v Čechách, bolo tam zle. S maminou bola v Poprade, bolo tam dobre. K predloženým fotkám, založeným v prílohovej obálke v spisom materiáli, na otázku sudkyne maloletá uviedla, že nevie kde to bolo, nič si nepamätá. Na iných fotografiách, kde boli na zmrzline v Sládkovičove, tam bolo zle, lebo tam nechce chodiť, ani tam nechce spať. Stravuje sa pravidelne, raňajky, obed, večera, ale od obeda do večera jej nič nedá. Keď pre ňu tatino príde, ide s ním nakoniec, aj keď tam vždy nechce ísť. S otcom by sa nechcela stretávať nikdy, ani raz za čas, spolu (s maminou a tatinom).

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na nepravdivosť jej tvrdení ohľadom popierania bránenia mu v stretávaní s dcérou. Z potvrdenia o oznámení vyplýva, že matka marila v minulosti styk v konkrétne označených dňoch. Matka odmietla odovzdať dcéru aj 23. decembra 2015, až po príchode polície, ktorá jej vysvetlila, že je povinná v tomto termíne mu dieťa odovzdať, stretnutie umožnila. Nariadenie neodkladného opatrenia pre úpravu styku bolo preto nevyhnutne potrebné. Doposiaľ sa stretával s dcérou trikrát do mesiaca v trvaní dvoch dní s prespávaním, pričom matka navrhuje výrazné obmedzenie styku. Matke bolo vysvetlené Mgr. U., že maloletú má motivovať na stretnutie s otcom a pokiaľ tak nerobí, maloletú traumatizuje. Znalec jednoznačne konštatoval, že matka nie je schopná konštruktívneho rozhovoru s otcom dieťaťa. Tento posudok nemožno považovať za irelevantný s poukazom na odstup času, lebo časť posudku týkajúca sa postoja matky k styku (nie dieťaťa) je aktuálna (psychika dospelých sa až tak nemení ako u detí). Otec namietal pravdivosť tvrdení matky ohľadom vulgárneho vyjadrovania sa na jej adresu. Nie je pravdivé tvrdenie, že navádzal dcéru ako má vypovedať na súde. Opak je pravdou, že takto koná matka a maloletú vydiera, že inak bude smutná alebo sa

nahnevá. Je na zvážení či je hodnovernejšia správa od objektívneho opatrovníka ustanoveného súdom alebo výsluchom šesťročného dieťaťa pod vplyvom matky, ktorá ho negatívne ovplyvňuje s cieľom narušiť ich vzťahovú väzbu. Otec žije slušne, pracuje, stará o seba aj o svoju dcéru, plní si vyživovaciu povinnosť. Má vytvorené riadne podmienky na stretávanie s ňou, čo potvrdil aj opatrovník. Tvrdenie matky, že stretávanie dieťaťa s otcom má výhradne negatívny vplyv na maloletú, jednoznačne vyvracajú aj fotografie predložené v spise (z dovolenky, z bežného styku, ako aj styku po pojednávaní). Dieťa sa nedá donútiť, aby bolo veselé a vysmiate, keď to samo nechce a ak sa necíti komfortne v prostredí alebo v situácii, v ktorej sa nachádza. V záujme maloletej je, aby matka konečne dospela a začala sa správať zodpovedne. Svojím správaním preukazuje, že nedáva do popredia záujmy dieťaťa a je naďalej ovplyvňovaná nenávisťou voči otcovi. Neodkladným opatrením sa nerieši úprava zmeny styku vo veci samej, ale ide o zachovanie citovej väzby a preto otec v plnom rozsahu súhlasí s nariadeným odkladným opatrením. Otec k návrhu priložil fotografie a DVD nosič s nahrávkou stretnutia v dňoch 24., 25.9.2016. K výsluchu maloletej otec uviedol, že dieťa, ktoré so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť je schopné samostatne vyjadriť svoj názor, má právo vyjadriť ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V danom prípade ide o šesťročné dievča, ktoré nastúpilo do školy. Spôsob, akým sa maloletá vyjadrila otca neprekvapil. Dieťa je v starostlivosti matky, ktorá otca nenávidí a touto nenávisťou sa snaží nakaziť aj dcéru. Je vôbec veľké víťazstvo, že maloletá k otcovi rada chodí a styk sa realizuje tak, že im je obidvom veľmi dobre. Matka dcéru priviedla na pojednávanie a pred pojednávacou miestnosťou sa ho maloletá bála aj pozdraviť alebo sa k nemu priblížiť. Keď sa dcéry pýtal, prečo ho nepozdravila, veď slušne pozdraví aj druhých ľudí, ktorých pozná, odpovedala, budem ťa zdravieť, ale potichu, aby to mama nepočula. Nemôže dcéru učesať, lebo jej to zakázala matka. Nemôže dcéru pri stretnutí, keď si pre ňu príde objať, lebo mama by sa hnevala. Keď je dieťa mimo dosahu matky, uvoľní sa a je šťastné. Maloletá preto vo výpovedi nevyjadrovala svoj slobodný názor, ale pod psychickým tlakom zo strany matky povedala to, čo od nej matka očakávala, aby sa mama nehnevala. Podľa ustálenej judikatúry je v záujme dieťaťa, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča a je presvedčený, že aj ten je dobrým rodičom. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967). Ak by došlo k zmene napadnutého rozhodnutia podľa návrhu matky, nemohol by mať s dcérou žiaden program, pretože by vždy 1 hodinu strávil dovozom a odvozom dieťaťa v súvislosti s realizáciou styku. Na stretnutie s maloletou, ktorá už chodí do školy, by mu tak mesačne zostávali dvakrát 4 hodiny, čo je vzhľadom na doterajšiu úpravu styku, vek dieťaťa a jeho právo na styk neprijateľné.

Opatrovník dieťaťa sa stotožnil s nariadeným neodkladným opatrením, je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby naďalej udržiavalo pravidelný kontakt s otcom, keďže neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by týmto stretnutiam bránili. Otec má vytvorené vhodné podmienky aj na prespávanie maloletého dieťaťa u neho, čo potvrdil opatrovník už vo svojej správe z 3. augusta 2016.

Matka v písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca k odvolaniu popierala, že by bránila otcovi v stretávaní sa s maloletou. Všetky oznámenia otca boli vykonané s motiváciou uškodiť matke. Matka opísala okolnosť v súvislosti so stretnutím v dávnej minulosti (8. septembra 2011, 24. júna 2012, 6. júla 2012). V prípade zmarených stretnutí 30. decembra 2013 a 29. decembra 2014 otec nemal právo stretnúť sa s maloletou. Matka je otvorená konštruktívnym rozhovorom, za účelom dosiahnutia najlepšieho záujmu maloletej. Rozhovor s otcom nie je možný. Je to zapríčinené jeho jednostranným vnímaním vecí a egoistickým postojom. Maloletá je veľmi vnímavá a samostatná a bezprostredne sa vyjadrila k otázke stretávania s otcom. Otec spochybňuje prezentovaný názor maloletej, ktorý je v rozpore s vyjadrením opatrovníka. Otec preukázal sadu fotografií, ktoré majú preukazovať pozitívne emócie maloletej. Je zaujímavé, že boli vyhotovené po prvom pojednávaní, kedy sama maloletá uviedla, že otec ju nepomerne častejšie začal vodiť von, kde ju fotí. K stretnutiu, ktoré sa uskutočnilo po pojednávaní 24. septembra 2016 matka uviedla, že maloletá pred ním zo stresu vracala, bála sa ako na ňu bude otec reagovať. Otec jej nadával vzhľadom na to, čo vypovedala pred súdom. Podľa slov maloletej bola rada, keď otec odišiel na poobedňajšiu zmenu. Do večera sa hrala s tabletom. Otec prišiel až v noci. Večer nič nejedla, neumývala sa, pretože si nedokáže pustiť teplú vodu. Na druhý deň ju vzal do parku, kde ju fotil, aby ukázal aká je šťastná. Maloletá sa otca od mala bojí, keďže jeho výchovnými prostriedkami boli facky, nadávky a vyhrážky. Matka nemá záujem brániť maloletej v stretávaní s otcom, pretože sama uznáva dôležitosť stretávania s ním ako jeden z faktorov ovplyvňujúcich zdravý vývoj dieťaťa. Veľkým problémom je však prenocovanie u otca, ktoré má negatívny dopad na maloletú doposiaľ. Maloletá má v dôsledku zážitkov z minulosti, ale i z prítomnosti negatívny postoj k otcovi.

Odvolačný súd po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti uzneseniu, proti ktorému je prípustné odvolanie podľa § 357 písm. d/ CSP a § 2 ods. 1 CMP preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, tu však pre povahu konania bez viazanosti odvolacím návrhom podľa § 65 CMP, a to bez pojednávania, pretože nešlo o žiaden prípad potreby prejednaní veci na pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

Odvolačný súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že predbežne upravený styk otca s maloletým dieťaťom zabezpečuje legitímny cieľ a to ochranu zdravého vývoja maloletého dieťaťa a umožní aspoň čiastočné výchovné pôsobenie otca ako toho rodiča, ktorý dieťa nemá zverené do osobnej starostlivosti. Právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje tak právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné väzky s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

Súd prvej inštancie správne vyhodnotil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov vzhľadom na absenciu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom (uplynutím termínov obsiahnutých v ostatnom rozhodnutí o úprave styku rozsudkom Okresného súdu Trnava z 23. februára 2015 č. k. 19P/86/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. novembra 2015 č. k. 23CoP/34/2015-141), dňom 31. augusta 2016 a trvajúcou nezhodou rodičov o úprave styku (v dôsledku ich problematických vzájomných vzťahov a komunikácie). Preto v danom prípade bola nielen osvedčená, ale aj preukázaná potreba bezodkladnej úpravy pomerov. Vážna nezhoda rodičov ohľadom styku, ako i negatívne vzťahy medzi rodičmi, vyplývajúce z ich podaní v súdnom konaní, naplňajú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a preto deklarovaný postoj matky nebrániť v styku otca a dieťaťa bol bez právneho významu.

Súd prvej inštancie opodstatnene zdôvodnil, že účelom neodkladného opatrenia bolo zachovanie práva styku otca s dieťaťom v nevyhnutnom rozsahu, ktoré je v prospech maloletého dieťaťa, pričom takáto skutočnosť bola preukázaná rozsudkom Okresného súdu Trnava 23. februára 2015 č. k. 19P/86/2013-115, podľa záverov ktorého, s prihliadnutím na citové väzby maloletej s obidvoma rodičmi, ako aj jej psychosociálny vývin, štruktúru osobnosti otca, je v prospech zdravého psychického a fyzického vývinu maloletej, stretávať sa s otcom v upravenom rozsahu. V súlade s uvedeným záverom je aj aktualizovaná správa opatrovníka dieťaťa z 3. augusta 2016, konštatujúca vhodné podmienky pre dieťa u otca, a to aj na základe rozhovoru s maloletou, v tom čase prítomnou. V súlade s vyššie uvedeným je aj záver psychologického vyšetrenia, predložený matkou (z júna 2016), ktorým bolo odporúčané, aby stretnutia s otcom boli naďalej realizované v pravidelných intervaloch, keďže nepredvídateľné stretnutia sú pre dieťa zaťažujúce. Súd prvej inštancie dospel tak k správne záveru, aby doposiaľ realizovaná úprava styku počas bežného roka (dva dni s prenocovaním) naďalej pokračovala, pretože iná úprava si vyžaduje vykonanie ďalšieho dokazovania vo veci samej (a v danom prípade ide len o predbežnú úpravu do právoplatného rozhodnutia vo veci samej o zmene úpravy styku otca s maloletou). Zmenu úpravy styku pritom inicioval otec, nie matka a preto jej tvrdenie v odvolaní o negatívnych dopadoch doterajšieho stretávania dieťaťa s otcom sa javilo ako účelové (v prípade nepriaznivých následkov bolo povinnosťou matky iniciovať riešenie, vzhľadom na naďalej platnú úpravu ostatného rozhodnutia o úprave styku počas vymedzených období v kalendárnom roku).

Podľa článku 3 ods. 1 a článku 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi a žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova.

Realizáciu styku maloletého dieťaťa s rodičom je potrebné vždy riešiť zodpovedne a citlivo, s prihliadnutím na potreby a názory dieťaťa. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj § 43 ods. 1 ZoR má dieťa plné právo slobodne sa vyjadriť v súdnom konaní o veciach, ktoré sa ho týkajú, teda aj o otázke styku, pričom je treba zohľadniť vek dieťaťa a jeho rozumovú vyspelosť. Prihliadanie na

názor dieťaťa však predpokladá, že na dieťa nie je vyvíjaný žiaden tlak (ktorý prirodzene destabilizuje psychiku dieťaťa) a že je mu umožňované prejavovať svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany rodiča. V danom prípade však obidvaja rodičia vzájomne poukazovali na ovplyvňovanie dieťaťa. Závažná skutočnosť ovplyvňovania dieťaťa bola napokon v konaní preukázaná.

Z písomnej správy o psychologickom vyšetrení maloletej (z júna 2016) predloženej matkou, vyplýva výrazne polarizované vnímanie rodinných príslušníkov zo strany dieťaťa (len dobrý - len zlý). Uvedený záver potvrdzuje aj výpoveď maloletého dieťaťa na súdnom pojednávaní dňa 22. septembra 2016, kedy pobyt s otcom hodnotí slovom zle a s matkou dobre). Skutočnosť, že maloletá nevyjadruje svoj slobodný názor, ale je pod psychickým vplyvom zo strany matky, aby povedala to, čo od nej matka očakáva bola preukázaná aj videonahrávkou zo stretnutia maloletej s otcom z 24. - 25. septembra 2016, keď v rámci konverzácie s otcom na tému slušnosti pozdravov pri ich stretnutí, maloletá výslovne požiadala otca, či sa môže zdraviť potichu, aby to nepočula matka (ako i stará matka), aby sa nehnevila.

Za takto preukázaného skutkového stavu, kedy si dieťa uvedomuje, že svojim negatívnym správaním k jednému z rodičov, bude pozitívne hodnotené u druhého rodiča (ktorého prirodzene preferuje), nemožno posúdiť výpoveď maloletej ako slobodný prejav jej vzťahov, emócií a pocitov. Nemohol preto obstať odvolací argument matky, že výsluch maloletej je elementárnym dôkazom objektívneho zistenia najlepšieho záujmu maloletej.

Protikladné hodnotenie pobytu u jednotlivých rodičov, vyplývajúce z výpovede maloletej na súdnom pojednávaní, nezodpovedá ani jej reálnym prejavom zachyteným na fotodokumentácii a videonahrávke, predložených v konaní. Zo stretnutia dieťaťa s otcom nielenže nevyplýva jeho odmietanie, ale sú z neho zrejme ich prirodzené vzťahové väzby, ako aj pozitívne spontánne reakcie dieťaťa vo veku maloletej počas pobytu u otca. Ak bola maloletá dotazovaná opatrovníkom v prostredí otca, nemožno preto vylúčiť jej celkové pozitívne hodnotenie (uvedené v písomnej správe opatrovníka o prešetrení pomerov), o čom by nepochybne neinformovala matku, pretože si je vedomá negatívneho vzťahu matky k otcovi.

Matka sama potvrdila (na základe informácií od dcéry), v súvislosti s predloženou fotodokumentáciou otca, preukazujúcou pozitívne emócie maloletej, skutočnosť častejších aktivít otca s maloletou, pri ktorých ju fotí, čo možno hodnotiť ako pozitívum. Tvrdenie matky, že maloletá sa otca od malička bojí (s popisom situácií, ku ktorým došlo v minulosti) nezodpovedá zase záverom znaleckého posudku (vypracovaného v konaní sp. zn. 19P/86/2013), ktorým boli skúmané vzťahové väzby maloletej a otca so záverom, že stretávanie maloletej s otcom je v prospech jej zdravého psychického a fyzického vývinu a naopak dlhodobá neprítomnosť jedného z rodičov by mohla viesť k emočným poruchám maloletej (neboli zistené žiadne dôvody pre obmedzenie, resp. zákaz styku niektorého z rodičov s maloletou).

Argument matky v odvolaní, že styk dieťaťa s otcom s prenocovaním má na maloletú dlhodobo výhradne negatívny vplyv, nebolo doposiaľ preukázané. Opísaná emocionálna reakcia dieťaťa pred odchodom k otcovi vyvoláva otázku, akým spôsobom reaguje matka, ktorá má súdnym rozhodnutím uloženú povinnosť maloletú na styk s otcom riadne pripraviť. Táto príprava zahŕňa náležité motivovanie a vysvetlenie dieťaťu úpravy styku v súlade s rozhodnutím súdu (ako to už zdôraznil odvolací súd v rozsudku z 18. novembra 2015 č. k. 23CoP/34/2015-141). Odvolací súd v označenom rozhodnutí tiež uviedol, že dieťa vo veku maloletej nemá ešte celkom utvorený vlastný názor, ale väčšinou prijíma názor dospelých a od toho odvodzuje svoje vnímanie reality. Obdobne môže dieťa reagovať odmietnutím akéhokoľvek iného podujatia, na ktorom jeho účasť bude potrebná. Relevantná a dôležitá je preto príprava rodiča, ktorou dieťaťu pomáha vyrovnáť sa so situáciami hoci odmietanými ale potrebnými.

Matkou tvrdená závadnosť vonkajšieho prostredia bydliska otca nebola preukázaná ako faktor negatívne ovplyvňujúci vývoj maloletého dieťaťa, ktorý by si vyžadoval obmedzenie styku dieťaťa s otcom. V konaní nebolo tvrdené, že dochádza ku kontaktovaniu sa s osobami zo susedstva v mieste bydliska otca, prípadne k spoločným akciám mimo miesta bydliska. Naopak z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že ak je dieťa v domácnosti otca, ku kontaktovaniu s inými osobami zo susedstva nedochádza a programové aktivity organizované otcom sa uskutočňujú mimo miesta bydliska.

Dôležitú úlohu v procese rozvíjania vzťahu medzi dieťaťom a otcom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, zohráva matka, v danom prípade za predpokladu poctivého záujmu spolupracovať s odborníkmi v uvedenom smere, keďže dieťa spravidla rozozná úprimnú snahu rodiča a dokáže

zachytiť aj skryvané zavrhovanie druhého rodiča. Prostredníctvom spolupráce s odborníkmi malo byť umožnené rodičom nadviazať lepšiu komunikáciu ohľadom výchovy maloletej a starostlivosti o ňu, ako aj eliminovať negatívne ovplyvňovanie maloletej vo vzťahu k druhému rodičovi. Uvedeným spôsobom bola vymedzená obidvom rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní dvoch rokov (od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23. februára 2015 č. k. 19P/86/2013-115). Bude preto nevyhnutné zaoberať sa v konaní vo veci samej aj výkonom tejto súdom uloženej povinnosti (najmä zadovážením správ o výsledkoch psychologického poradenstva), ako i možnosťami zintenzívnenia spolupráce s odborníkmi, s cieľom naučiť sa empatii zo strany rodičov, pochopiť predstavy, túžby a potreby maloletého dieťaťa, a to i nechcené alebo dieťaťom odmietané, ako aj mimoriadnu dôležitosť potreby citovej náklonnosti a záujmu zo strany obidvoch rodičov dieťaťa, ktorí majú nezastupiteľnú úlohu v procese jeho vývoja.

ZoR vychádza z nevyhnutnosti uznávania úlohy dôležitosti druhého rodiča a v ustanovení § 25 ods. 4 umožňuje rozhodnutie o osobnej starostlivosti zmeniť ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom.

Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia, ktoré poskytuje dočasnú a urýchlenú ochranu, nie je možné vykonávať ďalšie dokazovanie v rozsahu ako v konaní vo veci samej. Bežný styk upravený neodkladným opatrením v rozsahu ako v ostatnom rozhodnutí o úprave styku, bude preto pokračovať naďalej, len s tou zmenou, že konkrétne dátumy budú nahradené stanovením pravidelného kontaktu každý páry kalendárny týždeň. Rodičom bude daná možnosť v konaní vo veci samej preukazovať svoje tvrdenia s cieľom docieľiť úpravu styku otca s dieťaťom v rozsahu, ktorá bude v tom najlepšom záujme dieťaťa, s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, so zameraním sa na najdôležitejšie kritérium naplnenia uvedeného cieľa a to ochranu duševného a citového vývinu dieťaťa.

Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje v odôvodnení dostatočne relevantné dôvody, na ktorých bolo založené a ktoré sa týkajú tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia. Hodnotenie jeho odôvodnenia v odvolaní za svojvoľné a nepreskúmateľné nebolo preto dôvodné.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ <..

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 <. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.